

Tro-dro an Dro

Spesadoù zo a yelo da get da viken gant tommadur an hin. Spesadoù all zo a yelo da drevadenniñ hentoù Breizh a-benn nebeut. N'eus nemet bleinañ d'ar Sul vintin evit merzout pegen niverus eo ar varc'houarnerien, en o-unan pe a-stroll. E miz Mezheven ez a fonnusoc'h ar redadegoù. Liv a bep seurt zo war ar rochedoù. Kuzhet eo an daoulagad a-dreñv lunedoù du. Stegn eo ar c'higennoù pa dro an troadikeller. Emañ an Tour de France o tostaat. Ur relijion eo ar marc'h-houarn. Azeuliñ a reer un doue didruez, hini ar boan. Lugerniñ a ra dremmoù e abostoled e paradoz an dirouderez : Merckx, Hinault, Anquetil, Bahamontes, Indurain, Coppi, Bartali, Bobet...

© StudioCanal/TF1 Films Production

Le Vélo de Ghislain Lambert.

en o zouez ez eus unan en deus ur plas dibar e kalon an arvesterien. Morse n'eo bet gounezet an Tour de France gant Poulidor. Re greñv e oa Anquetil evit bezañ trec'het er menezioù. Evelkent eo deuet Poulidor da vezañ un arouez. Ober a rae e seizh gwellañ ha ne oa ket trawalc'h c'hoazh. Boemus e oa e youl divrall, e emzalc'h kadarn, daoust d'e strivoù aner. Savet en deus Kent (ur ganaouenn (*Soixante millions de Poulidor*, 1996) a ziskouez an darempredoù skoulmet etre an haroz trec'het hag an dud war bord an hentoù. Er c'hontrol e veze rebechet ouzh Anquetil bezañ re yen, re efedus. Gant ur reder all eo bet awenet ar strollad Ludwig von 88 (*Louison Bobet forever*, 1987). O lenn bommoù ar ganaouenn, ne c'heller ket bezañ

souezhet ma n'eo ket bet pedet ar strollad gant poellgor aozañ an Tour de France da lidañ an degouezh war ar Champs Elysées. Lidañ a ra Alain Bashung an degouezh dre e zonezon dibar a lak ar gerioù da glotañ an eil re ouzh ar re all (*L'arrivée du Tour*, 1986).

Bep bloaz e vez pedet an hini diwezhañ gant ar gazetennierien evit rannañ e soñjoù gant an arvesterien. Tennañ a ra splet Benoît Poelvoorde eus an tem-se en e film (*Le Vélo de Ghislain Lambert*, 2001). Sachañ a ra an hini diwezhañ evezh ha teneridigezh an holl. Fellout a ra d'an embregerezhioù tuta anezhañ evit brudañ o froduioù.

➤ KAN, SKRAMM, SKRID

Ar pluennoù lemm a gav o gwalc'h en Tour de France. E-pad tregont vloaz en

deus heuliet Antoine Blondin tro veur ar varc'houarnerien en anv ar gazetenn *L'Équipe*. Dre e gronikennoù en deus kemeret perzh e krouidigezh ur vojenn, hini ramzed an hentoù. N'eo ket ken ar genstriverien sportourien ampart nemetken. Deuet int da vezañ tudennoù mojen-nel. Gortoz a reer o emgannoù, par da re an Henamzer, e krec'h ar menezioù. Olymp eo anv ar menez Ventoux pa vez soubet er c'hounabr. Ur c'henstriver a-youl vat eo bet Éric Fottorino. E-pad pemp bloaz en deus anavezet metoù ar velo a-raok dont da vezañ skrivagner ha rener ar gazetenn *Le Monde*. En e levr (*Petit éloge de la bicyclette*, 2007) e tislep d'al lennerien pegen pouezus eo bet ar prantad-se evitañ.

➤ BETEK TRESADENNOÙ-BEV JAPAN

Tizhet he deus brud an Tour de France aodoù Japan. Savet ez eus bet tresadennoù-bev ha bandennoù-treset a lak war wel an darvoudoù dreistordinal a c'hoarvez d'ar varc'houarnerien a vicher. Doare-tresañ ar manga (*Yowamushi Pedal, Overdrive...*) a glot gant tem an tizh, an doñjer, neuz aelet ar veloioù a-vremañ. N'eus nemet silañ ur meudad kasoni, gwarizi, karantez hag arc'hant evit kaout ur rekipe hag a blij da Japaniz yaouank, prest da zevaliñ ouzh krap ar menezioù-tan.

Pep gwir miret strizh.

Yowamushi Pedal.

Tangi Legavre